

Andrzej Feliks Grabski (Łódź)

Przyczynek do studiów Polaków w Ingolstadzie w XVI w.

Wiadomości o polskich studentach w uniwersytecie ingolstadtzkim, który był „jedynym niemieckim uniwersytetem, do którego szersze masy szlachty katolickiej się kierowały”¹, zebrane przez ks. P. Czaplewskiego i skorygowane przez S. Kota², możemy dziś zweryfikować w oparciu o dokonaną przez G. von Pölnitza edycję matrykuły uczelni³. Ostatnio uzyskaliśmy uzupełnienie tej ostatniej. Badacz francuski Maurice Piquard wykrył w rękopisach Biblioteki Miejskiej w Besançon fascykuł zawierający „Memoriał” Bénigne de Chaffoy, który był rektorem niemieckiej uczelni w 1555 r. W czterdziestoosmiokartkowym zeszycie znalazły się statuta uniwersyteckie, następnie lista studentów immatrykulowanych za rektoratu de Chaffoy oraz dokument związany z jego urzędowaniem⁴. De Chaffoy stosunkowo krótko bawił na niemieckiej uczelni — immatrykulowany 24 III 1554 został wybrany rektorem przez „Consilium universitatis” 24 IV 1555, ustąpił przed końcem kadencji. Jeszcze tego samego roku zanotowano pod datą 13 VII jego odjazd. Listą immatrykulacji obejmuje czas tylko od 24 IV do 10 VIII 1555, podaje 111 nazwisk, w porównaniu z 88 jakie znalazły się u G. von Pölnitza. Wśród nich niektóre dotyczą Polaków. Pod datą 30 V znajdujemy nie notowanych u G. von Pölnitza, lecz podanych przez P. Czaplewskiego braci Bonerów oraz ich „praeceptora”:

Seuerinus Boner baro ex Cracovia Polonica	2 fl.
	fratres
Franciscus Boner baro ex Cracovia Polonica	2 fl.

¹ S. Kot, *Polacy na studiach w Ingolstacie*, rec.: P. Czaplewski „Kwartalnik Historyczny”, t. 28, 1914, s. 208—211, cyt. s. 209.

² P. Czaplewski, *Polacy na studiach w Ingolstacie*. Z rękopisów Uniwersytetu Monachijskiego wydał..., Poznań 1914, 112 ss.; S. Kot, op. cit., s. 208—211.

³ G. von Pölnitz, *Die Matrikel der Ludwig Maximilians Universität*, t. I, München 1937.

⁴ M. Piquard, *Le Memorial du recteur de l'Université d'Ingolstadt Benigne de Chaffoy* (1555). Ms 1167 de la Bibliothèque Municipale de Besançon, w: *Buch und Welt. Festschrift für Gustav Hofmann zum 65 Geburtstag*, Wiesbaden 1965, s. 219—230. Za udostępnienie mi tego wydawnictwa oraz zwrócenie uwagi na artykuł M. Piquard uprzejmie dziękuję prof. dr. Helenie Więckowskiej.

Joannes Hartlin Norimbergensis patritius et baronum Polonicorum praeceptor

1/2 fl.”⁵

Obu Bonerów P. Czaplewski zanotował w pierwszym semestrze 1554 r. Pod datą 28 VI figuruje „Nicolaus Sarlo baro ex Polonia — 2 fl”, identyczny z osobą podaną przez P. Czaplewskiego pod 19 VIII 1551, niewątpliwie Mikołaj Tarło⁶. Pod 30 VI podano: „Georgius Polodoschi nobilis ex Polonia — 1/2 fl.” — osobę tę podaje również P. Czaplewski, ale pod 19 VIII 1551⁷. Obie postacie nie są notowane u Pölnitza. Pod datą 10 VIII znajdujemy ciekawy wpis, częściowo związany ze sprawami polskimi:

Philippus Fugerus comes a Kirkberg filius generosi viri Wlrici	
Fugeri comitis	3 fl.
Simon Tresler Polonus Cracouiensis Domini Fugeri camerarius	64 den.
Joannes Lochembergius Antuerpiensis musicus Domini Fugeri	64 den.

wedle wydawcy nie znany Pölnitzowi; P. Czaplewski podał nazwisko „Symon Tresler” pod 3 V 1555 i określił go jako „D, Fuggeri cubicularius”⁸.

Powyższe szczegóły choć nie wprowadzają wiele nowych elementów do stanu wiedzy o Polakach w niemieckiej uczelni w XVI w., pozwalają na stwierdzenie znacznych niedokładności chronologicznych w aktach uczelni. Wskazują na to sprzeczności pomiędzy materiałem rękopiśmieniem wyzyskanym przez P. Czaplewskiego, edycją matrykuły oraz niewątpliwie bardzo wiarygodnym fragmentem matrykuły z prywatnych papierów rektora. Wynika stąd konieczność znacznej ostrożności przy ustalaniu chronologii pobytu Polaków w Ingolstadt.

⁵ M. Piquard, op. cit., s. 227; P. Czaplewski, op. cit., s. 20. M. Piquard przeprowadził dokładne porównanie swego tekstu z tym, którego dostarcza edycja Pölnitza. Z tego względu nie sięgnąłem do tej ostatniej.

⁶ M. Piquard, op. cit., s. 228; P. Czaplewski, op. cit., s. 20.

⁷ M. Piquard, loc. cit.; P. Czaplewski, loc. cit.

⁸ M. Piquard, op. cit., s. 230; P. Czaplewski, loc. cit.